

08.05.2019

Ärende/6

§ 141

Uppföljningsrapport 2019 för programmet Hemstaden Helsingfors 2016

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Beslut

Stadsfullmäktige antecknade uppföljningsrapporten 2019 för genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet) Hemstaden Helsingfors 2016.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag att de utvecklingsstördas behov av boende utreds på så sätt att kötiderna till bostäder för utvecklingsstörda som flyttar till ett eget hem hålls rimliga och att staden har en genomförandeplan för de kommande årens behov av byggande. (Mari Rantanen)

Behandling

Under diskussionen framställdes två förslag till hemställningsklämmor:

Ledamoten Pentti Arajärvi understödd av ledamoten Jape Lovén föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag att det utreds på vilka sätt andelen bostadsproduktion till skäligt pris i det BM-program som ska godkännas 2020 kan höjas till 40 procent av årsproduktionen utan avkall från principen om blandade besittningsformer.

Ledamoten Mari Rantanen understödd av ledamoten Matias Turkkila föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag att de utvecklingsstördas behov av boende utreds på så sätt att kötiderna till bostäder för utvecklingsstörda som flyttar till ett eget hem hålls rimliga och att staden har en genomförandeplan för de kommande årens behov av byggande.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

08.05.2019

Ärende/6

Omröstningsordning

Hemställningsklämmarna togs särskilt upp till omröstning.

1 omröstningen

Ledamoten Pentti Arajärvis förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag att det utreds på vilka sätt andelen bostadsproduktion till skäligt pris i det BM-program som ska godkännas 2020 kan höjas till 40 procent av årsproduktionen utan avkall från principen om blandade besittningsformer.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 28

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Deek Gurhan, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttillainen, Sara Paavolainen, Nelli Ruotsalainen, Satu Silvo, Leo Stranius, Riikka Suominen, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Jani Valpio, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 14

Joel Harkimo, Martina Harms-Aalto, Pia Kopra, Terhi Koulumies, Otto Meri, Dani Niskanen, Mia Nygård, Matti Parpala, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Matias Turkkila, Juhana Vartiainen

Blanka: 39

Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Kaisa Hernberg, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Anna Laine, Elina Moisio, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Hannu Oskala, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Mikko Särelä, Byoma Tamrakar, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa

Frånvarande: 4

Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Laura Nordström, Paavo Väyrynen

2 omröstningen

08.05.2019

Ledamoten Mari Rantanens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag att de utvecklingsstördas behov av boende utreds på så sätt att kötiderna till bostäder för utvecklingsstörda som flyttar till ett eget hem hålls rimliga och att staden har en genomförandeplan för de kommande årens behov av byggande.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 77

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Elisa Gebhard, Deek Gurhan, Juha Hakola, Joel Harkimo, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Anna Laine, Jape Lovén, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttillainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Mia Nygård, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Nelli Ruotsalainen, Daniel Sazonov, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Riikka Suominen, Mikko Särelä, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Byoma Tamrakar, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Jani Valpio, Reetta Vanhanen, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yarnar

Blanka: 3

Risto Rautava, Jan Vapaavuori, Juhana Vartiainen

Frånvarande: 5

Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Laura Nordström, Wille Rydman, Paavo Väyrynen

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Mari Rantanens förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Mari Randell, bostadsprogramchef, telefon: 310 25823

mari.randell@hel.fi

Timo Meuronen, planeringsingenjör, telefon: 310 70914

08.05.2019

Ärende/6

timo.meuronen(a)hel.fi
Elina Eskelä, planerare, telefon: 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

Bilagor

1 Kotikaupunkina Helsinki seurantaraportti 2019

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sammandrag

Stadsfullmäktige godkände 22.6.2016 genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet) Hemstaden Helsingfors 2016. I programmet anges stadens bostadspolitiska och markpolitiska huvudmål samt delmålen för programperioden. Hur programmets mål har uppnåtts och de viktigaste förändringarna i omvärlden rapporteras årligen till stadsfullmäktige.

Uppföljningsrapporten 2019 innehåller en översikt över Helsingfors stads aktuella bostadspolitiska läge och bostadsproduktionens utsikter och en utredning om hur målen för programmet Hemstaden Helsingfors 2016 hittills har uppnåtts.

Genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning bereds i Helsingfors en gång varje fullmäktigeperiod. Programmets granskningsperiod är tio år. Det föregående genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning, Hemstaden Helsingfors 2012, godkändes av stadsfullmäktige i september 2012.

Utfallet av de kvantitativa målen för programmet Hemstaden Helsingfors redovisas på årsnivå och främst i form av medeltal för fyra år. De årliga variationerna inom bostadsproduktionen är betydligt stora och beroende av konjunkturläget. Programmet syftar till att på lång sikt inverka på bostadsproduktionen i Helsingfors.

Föredragandens motiveringar

Förändringar i omvärlden

Befolkningen i Helsingfors ökade år 2018 med ca 4 770 invånare. Året 2018 fortsatte den kraftiga befolkningstillväxten i Helsingforsregio-

nen redan för åttonde året i sträck. Befolkningen ökade med mer än 15 000 invånare under året.

Sammanlagt 49 % av helsingforsarna bor i hyresbostad. Under de senaste åren har det blivit något vanligare att hyra en bostad i alla typer av bostadshushåll med undantag av barnfamiljer med två föräldrar.

Bostädernas priser och hyror har fortsättningsvis stigit i Helsingfors medan priserna på ägarbostäder differentieras mellan de olika områdena. Hyrorna har stigit kraftigast i de förmånligaste områdena och måttfullast i innerstaden.

Helsingfors vill också i fortsättningen vara ett europeiskt toppexempel på förebyggande av segregation. Att ingripa i differentieringen kräver systematiska åtgärder, varför det i Helsingfors har beretts projekt för stadsförnyelse som riktar sig till ytterstadsområdena.

Den nya generalplanen för Helsingfors trädde i kraft 5 december 2018. Stadens nya markpolitiska riktlinjer har delvis godkänts av stadsstyrelsen 1.4.2019, delvis kommer de att behandlas under hösten 2019.

Stadsstyrelsen godkände 10.12.2018 åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 som ett riktgivande dokument för att komma igång med de åtgärder som behövs för att man ska kunna uppnå utsläppsminskningarna i stadsstrategin 2017–2021.

Institutionsvården för utvecklingsstörda slutade i Helsingfors i slutet av 2018 då de sista invånarna inom institutionsvården flyttade till bostäder som ansågs lämpliga, såsom stadens grupphem.

Helsingfors stad har preciserat statistikföringen om bostadslöshet. Det fanns sammanlagt 2 114 bostadslösa i Helsingfors 15.11.2018. Av dessa var 1 818 ensamboende, 59 var par och 75 var familjer.

Det har skett förändringar i lagstiftningen om boende. Modellen för räntestöd på ca 40 år för hyres- och bostadsrättsbostäder, s.k. långfristigt räntestöd, förnyades 1.7.2018. Lagen om ändring av lagen om bostadsaktiebolag godkändes i februari 2019 i syfte att underlätta rivning för tillbyggnad.

Hur målen uppnåtts år 2018

Sammanlagt 4 843 bostäder blev färdiga i Helsingfors år 2018, och 87 % av dessa i flervåningshus. Sammanlagt 22 % av bostäderna är Ara-hyresbostäder. Som stadens egen produktion blev 1 480 bostäder färdiga. Bostadsbyggandet låg vid årsskiftet 2018/2019 på rekordhög nivå och samtidigt var upp till 10 000 bostäder under byggnad. Året innan var antalet ca 7 000. År 2018 började byggandet av 7 943 bostäder

08.05.2019

Ärende/6

och bygglov beviljades för byggande av 7 109 bostäder. Målet för 2018 var att bygga 6 000 bostäder, och bostadsproduktionsmålet för 2019 är 7 000 bostäder.

Mängden bostadsbyggrätt som överläts år 2018 var ca 313 000 m² vy. Antalet tomter som uppläts var avsevärt större än året innan, men målet nåddes dock inte (380 000 m² vy). År 2018 vann detaljplaner på mer än 545 000 m² vy laga kraft, vilket var mindre än målet (600 000 m² vy). Den viktigaste detaljplan som vann laga kraft var detaljplanen för Postparken i förra området för Landtrafikcentralen i Norra Böle. Detaljplanen omfattar byggrätt på ca 236 000 m² vy för byggande av bostäder. Detaljplanereserven har blivit betydligt större och den kalkylmässiga reserven är tillräcklig för nästan fem års tid om bostäder byggs i enlighet med bostadsproduktionsmålet.

Hyses- och vederlagsnivån för bostäderna i stadens ägo är fortfarande på en moderat nivå. Den genomsnittliga hyran i Helsingfors stads bostäder Ab:s (Heka) bostäder är 11,69 euro/m² i månaden år 2019 medan den genomsnittliga hyran år 2018 var 11,61 euro/m² i månaden. Helsingfors bostadsrätt Ab:s (Haso) vederlag var 9,76 euro/m² i månaden i genomsnitt räknat från 1.3.2018 i fråga om färdiga objekt. År 2018 förmedlade staden sammanlagt 3 091 hyresbostäder. Antalet ansökningar som var aktiva vid utgången av 2018 uppgick till 22 327, vilket är fler än året innan.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Mari Randell, bostadsprogramchef, telefon: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Timo Meuronen, planeringsingenjör, telefon: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Elina Eskelä, planerare, telefon: 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

Bilagor

1 Kotikaupunkina Helsinki seurantaraportti 2019

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

För kännedom

Stadskansliet
Sektorerna, förvaltningarna och affärsverken
Nämnderna och direktionerna

08.05.2019

Ärende/6

Dottersammanslutningarna

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.04.2019 § 276

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi Kotikaupunkina Helsinki - Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman 2016 (AM-ohjelman) seurantaraportin 2019.

Käsittely

29.04.2019 Ehdotuksen mukaan

Kaupunginhallituksen kokouksen jälkeen liitteeseen on tehty vähäisiä kirjoitusvirheen tyyppisiä korjauksia.

15.04.2019 Pöydälle

07.05.2018 Ehdotuksen mukaan

02.05.2017 Ehdotuksen mukaan

24.04.2017 Pöydälle

09.01.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

19.12.2016 Pöydälle

27.06.2016 Ehdotuksen mukaan

06.06.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

23.05.2016 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmanpäällikkö, puhelin: 310 25823

[mari.randell\(a\)hel.fi](mailto:mari.randell@hel.fi)

Timo Meuronen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 70914

[timo.meuronen\(a\)hel.fi](mailto:timo.meuronen@hel.fi)

Elina Eskelä, suunnittelija, puhelin: 310 36083

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

08.05.2019

Ärende/6

elina.eskela(a)hel.fi

Stadsfullmäktige 16.05.2018 § 102

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Beslut

Stadsfullmäktige antecknade uppföljningsrapporten 2018 för genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning Hemstaden Helsingfors 2016.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningsklämmor:

Stadsfullmäktige förutsätter vid antecknandet av uppföljningsrapporten för BM-programmet att det utreds om det är möjligt att följa och säkerställa att staden i sitt eget Ara-bestånd bereder sig på ombyggnader så att en balanserad hyresutveckling kan garanteras. (Silvia Modig)

Stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen utreder möjligheterna att föra in också de väsentliga klimat- och miljöindikatorerna i Uppföljningsrapporten för genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet). (Leo Stranius)

Behandling

16.05.2018 Enligt förslaget efter omröstning

Under diskussionen framställdes två förslag till hemställningsklämmor:

Ledamoten Silvia Modig understödd av ledamoten Eveliina Heinäluoma föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid antecknandet av uppföljningsrapporten för BM-programmet att det utreds om det är möjligt att följa och säkerställa att staden i sitt eget Ara-bestånd bereder sig på ombyggnader så att en balanserad hyresutveckling kan garanteras.

Ledamoten Leo Stranius understödd av ledamoten Alviina Alametsä föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen utreder möjlighe-

terna att föra in också de väsentliga klimat- och miljöindikatorerna i Uppföljningsrapporten för genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet).

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningsordning

Hemställningsklämmarna togs särskilt upp till omröstning.

1 omröstningen

Ledamoten Silvia Modigs förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid antecknandet av uppföljningsrapporten för BM-programmet att det utreds om det är möjligt att följa och säkerställa att staden i sitt eget Ara-bestånd bereder sig på ombyggnader så att en balanserad hyresutveckling kan garanteras.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 54

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Eva Biaudet, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Tuula Haatainen, Atte Harjanne, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Kivulaakso, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Jenni Pajunen, Matti Parpala, Terhi Peltokorpi, Pekka Puska, Mika Raatikainen, Pauliina Saares, Suldaan Said Ahmed, Satu Silvo, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Lilja Tamminen, Mirka Vainikka, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 5

Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Dani Niskanen, Mirita Saxberg

Blanka: 24

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Jörn Donner, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Joel Harkimo, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Jussi Niinistö, Mia Nygård, Jaana Pelkonen, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Risto Rautava,

08.05.2019

Laura Rissanen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Sampo Terho, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori, Juhana Vartiainen

Frånvarande: 2

Mari Rantanen, Anni Sinnemäki

2 omröstningen

Ledamoten Leo Stranius förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att stadsstyrelsen utreder möjligheterna att föra in också de väsentliga klimat- och miljöindikatorerna i Uppföljningsrapporten för genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet).

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 70

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Ted Apter, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Jape Lovén, Petra Malin, Otto Meri, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Jenni Pajunen, Matti Parpala, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Pekka Puska, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Pauliina Saares, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Lilja Tamminen, Mirka Vainikka, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Juhana Vartiainen, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Blanka: 15

Harry Bogomoloff, Jörn Donner, Jussi Halla-aho, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Sampo Terho, Ulla-Marja Urho

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Leo Stranius förslag till hemställningskläm.

17.05.2017 Enligt förslaget

08.05.2019

Ärende/6

22.06.2016 Enligt förslaget

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Mari Randell, bostadsprogramchef, telefon: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Timo Meuronen, planeringsingenjör, telefon: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi

Riikka Karjalainen, planerare, telefon: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Anu Turunen, planeringsingenjör, telefon: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Elina Eskelä, planerare, telefon: 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

Stadsfullmäktige 15.06.2016 § 185

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Beslut

På förslag av ordföranden beslutade stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

Behandling

15.06.2016 Bordlades

På förslag av ordföranden beslutade stadsfullmäktige behandla detta ärende som sammanträdet's sista ärende.

Ordföranden föreslog följande handläggningsordning:

Först medges diskussion i ärendet. Eventuella ändringsförslag och förslag till hemställningsklämmor ska framställas och understödjas under diskussionen. När diskussionen har förklarats avslutad, bordläggs ärendet till stadsfullmäktiges följande sammanträde, då omröstningarna förrättas.

Handläggningsordningen godkändes.

Ordföranden förklarade diskussionen avslutad och meddelade att handläggningen av ärendet fortsätter 22.6.2016.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Mari Randell, bostadsprogramchef, telefon: 310 25823

08.05.2019

Ärende/6

mari.randell(a)hel.fi
Riikka Karjalainen, planerare, telefon: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi
Riikka Henriksson, planerare, telefon: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi
Timo Meuronen, planeringsingenjör, telefon: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Jussi Välimäki, suunnittelija, telefon: 310 36201
jussi.valimaki(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 28.02.2017 § 122

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Ksv 5264_110

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää selvityksessä ehdotettua menetelmää asuntorakentamisen kokeilujen järjestämisestä hyvänä. Kehittyvä kerrostalo -ohjelman toiminnalliseksi elimeksi perustettu poikkiallinnollinen yhteistyöryhmä kykenee analysoimaan erilaisiin kokeiluihin pyrkiviä hakemuksia, perustelevaan niiden tarkoituksenmukaisuutta sekä tekemään tarvittavia johtopäätöksiä kokeilujen tuloksista ja jatko-toimenpiteistä. Lisäksi Kehittyvä kerrostalo -ohjelman puitteissa kokeilut tapahtuvat hallitusti ja yhdenvertaisina toisiinsa nähden.

Kehittyvä kerrostalo -ohjelmaan hyväksyttävien hankkeiden tulisi aidosti pyrkiä laadullisesti parempaan kerrostaloasumiseen ja monipuoliseen asuntotuotantoon. Suurin osa helsinkiläisistä asuu nyt ja tulevaisuudessa kerrostaloissa: kerrostaloasumisen kehittämiseen tulee kaupungin myös jatkossa osallistua aktiivisesti. Parhaimmillaan ennakkoluulottomat kokeilut tuottavat uusia käytäntöjä rakentamiseen ja parantavat kerrostalojen asuttavuutta ja sisältöä.

Erityisesti kaupunkisuunnittelulautakunta painottaa, että asuntorakentamista koskevat kokeilut eivät saa heikentää normeilla ja kaavamääräyksillä ohjattavan asuntorakentamisen laatutasoa. Kukin hakemus tulee käsitellä yksittäisenä hankkeena ja mahdolliset poikkeamiset AM-ohjelman linjauksista tulee harkita mm. hankkeen sijainti ja alueelliset tavoitteet huomioiden. Kaavamääräyksistä voidaan poiketa tapauskohtaisesti vain mikäli poikkeamiseen on maankäytöllinen erityinen syy ja mikäli asiasta tehdyt kaupunkitasoiset linjaukset sen sallivat. Kehittyvä kerrostalo -ohjelmasta ei myöskään tule kehittää vipua normeja kiertävän rakentamisen mahdollistajaksi vaan sen alkuperäinen

08.05.2019

Ärende/6

aie paremmasta ja monipuolisemmasta kerrostaloasumisesta tulee olla sen merkittävin tavoite myös jatkossa.

10.05.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

03.05.2016 Pöydälle

26.04.2016 Pöydälle

09.02.2016 Palautettiin

02.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Ulla Kuitunen, projektipäällikkö, puhelin: 310 37293
ulla.kuitunen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 23.02.2017 § 91

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

AM-ohjelman täytäntöönpanopäätöksen yhteydessä 27.6.2016 kaupunginhallitus edellytti selvitettävän, miten voidaan järjestää erilaisia asuntorakentamisen kokeiluja, joissa voidaan poiketa AM-ohjelman linjauksista ja kaupungin omista normeista. Päätöksen mukaan selvitys tulee laatia virastojen yhteistyössä ja se tulee tuoda lautakuntiin ja kaupunginhallituksen käsiteltäväksi maaliskuuhun 2017 mennessä.

Selvityksen on laatinut Kehittyvä kerrostalo -ohjelman työryhmä, jossa on edustus myös kiinteistövirastosta. Vetovastuu työryhmässä on kaupunginkanslian strategiat ja kehitysyksiköllä. Selvityksessä esitetään, että asuntorakentamisen kehittämisessä tarvittavat kokeilut järjestettäisiin pääsääntöisesti Kehittyvä kerrostalo -ohjelman kautta, jolloin kokonaisuus olisi hallittu ja myös hankkeiden tuloksista raportointiin olisi valmis menetelmä.

Kiinteistölautakunta pitää työryhmän laatimaa selvitystä ja siinä esitetyjä johtopäätöksiä perusteltuina ja kannatettavina. Kehittyvä kerrostalo -ohjelma on aikanaan luotu edistämään kerrostaloasumisen kehittämisestä, ja sen voidaan katsoa onnistuneen tehtävässään varsin hyvin. Työryhmän toiminta on ollut aktiivista, ja uusia hankkeita on tullut tasai-

08.05.2019

Ärende/6

sesti vireille. Lisäksi eri hallinnonalojen edustajista koostuvalla työryhmällä on valmiudet tarkastella asioita laaja-alaisesti. Lautakunta katsoo, että on perusteltua hyödyntää jo olemassa olevaa rakennetta ja toimivaksi todettuja menetelmiä myös muussa asuntorakentamiseen liittyvässä kehitystoiminnassa, kuten nyt puheena olevien asuntorakentamiseen liittyvien kokeilujen järjestämisessä.

10.03.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

25.02.2016 Pöydälle

11.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Miia Pasuri, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 34439
miia.pasuri(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 22.02.2017 § 37

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimikunta toteaa, että kaupunginkanslian taloussuunnitteluosaston strategiat ja kehitys -yksikön laatima selvitys asuntorakentamisen kokeilujen järjestämisestä on tiivis. Kun Helsingin asunnoista peräti 86 prosenttia on kerrostaloissa ja myös uudet asunnot rakennetaan valtaosin kerrostaloihin, kokeilujen järjestäminen on perusteltua ja luontevaa järjestää Kehittyvä kerrostalo -ohjelmassa.

Kehittyvä kerrostalo -ohjelmatyössä on olemassa oleva toimintatapa hankkeiden käynnistämiseen, arviointiin, edistämiseen ja seurantaan. Käynnissä olevaan ohjelmaan on tähän mennessä hyväksytty lähes 30 hanketta ja hyväksi havaittuja toimintatapoja on syytä tukea. Asuntorakentamisen toimijat ovat olleet kiinnostuneita hakeutumaan KEKE -ohjelmaan, joka kertonee ohjelmasta saatavaksi koetusta lisäarvosta.

Hanke-ehdotukset Kehittyvä kerrostalo -ohjelmaan on arvioinut ja hyväksynyt poikkihallinnollinen työryhmä. Hankkeet ovat olleet joko toimija- tai kaupunkivetoisia, pääosin ne ovat kuitenkin tulleet rakennuttajilta

08.05.2019

Ärende/6

tai kehittämiskonsulteilta. Asuntotuotantotoimikunta pitää kannatettavana kaupungin omista tavoitteista ja tarpeista lähtevän kehittämistoiminnan ja kokeilujen lisäämistä. Luovuttaessaan tontteja kaupungilla on erinomaiset mahdollisuudet painottaa omiin strategiisiin tarpeisiinsa ja tavoitteisiinsa perustuvaa kehittämistoimintaa, joissa toimijoiden osaamista ja kehittämisideoita voidaan samalla tehokkaasti hyödyntää. Raportointivelvollisuus ja saatujen kokemusten avoin jakaminen tarjoaa mahdollisuudet AM-ohjelman linjauksista ja kaupungin omista normeista poikkeavien kokeilujen järjestämiseen tavoitteellisesti. Kaikissa kehittämishankkeissa ja kokeiluissa on ensiarvoisen tärkeää pitää tavoitteena kerrostalorakentamisen ja -asumisen edistämistä ja parantamista peruslähtökohtana asukkaiden tarpeet, odotukset ja mahdollisuudet. Kohtuuhintainen koti ekologisesti kestävässä ympäristössä on monen kaupunkilaisen unelma.

02.03.2016 Ehdotuksen mukaan

10.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Sisko Marjamaa, toimitusjohtaja, puhelin: 310 32300
sisko.marjamaa(a)att.hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 01.03.2016 § 48

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan yksimielisesti hyväksytyjen vastaehdotusten mukaisesti muutetun lausunnon asumisen ja maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) luonnoksesta ja siihen liittyvistä toivomusponseista:

"Tavoite 8: Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Sosiaali- ja terveyspalvelujen näkökulmasta erityisesti kohtuuhintaisten pienten asuntojen puute hankaloittaa erityisasumisen piirissä olevien mielenterveyskuntoutujien ja lastensuojelun piirissä olevien nuorten siirtymistä normaaliasumiseen silloin, kun vahvemman tuen tarve lakkaa. Myös suurin osa asunnottomista on yksinäisiä henkilöitä, joille riittää pieni asunto.

08.05.2019

Ärende/6

Nuoret ovat valmiita tinkimään mm. asuntojen pinta-alasta. Kaupungin tulisi toteuttaa esimerkiksi kokeiluhankkeiden avulla muunneltavia asuntoja, jotka ensin ovat pieniä asuntoja, mutta jotka voidaan tarvittaessa muuttaa perhe- tai yhteisöasunnoiksi. Tällöin vuokratkin vastaisivat paremmin nuorten maksukykyä.

Tavoite 9: Asuinalueiden elinvoimaisuus

Tavoitteen tärkeys korostuu niiden asukkaiden kohdalla, jotka syystä tai toisesta viettävät suurimman osan ajastaan kodissa ja sen läheisyydessä.

Elinvoimaisuuden perusta ovat asuntoalueiden riittävät lähipalvelut, kuten päivittäistavarakaupat. Lisäksi erilaisilla kokoontumistiloilla voidaan tukea yhteisöllisyyttä yksinasuvien, nuorten, perheiden, iäkkäiden ja maahanmuuttajien kesken. Toiminnassa voivat olla mukana asukasryhdyt, koulut, seurakunnat, sosiaali- ja terveystoimi ja yksityiset kuntalaiset.

Autottomien ja vähäautopaikkaisten asuntokohteiden toteuttamista tulee lisätä hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyyteen.

Tavoite 10: Asuntokannan ja asuntorakentamisen kehittäminen

Kotona asuvan iäkkään ja vammaisen kannalta esteettömyys ja turvallisuus ovat erityisen tärkeitä.

Kaupungin esteettömyyslinjaukset on jaettu viiteen painopistealueeseen: kaavoitus ja liikennesuunnittelu, rakennukset, yleiset alueet, asuinympäristö ja palvelut. Linjaukset koskevat kaikkia virastoja, joten ne tulee ottaa huomioon myös asuntojen ja asuinalueiden suunnittelussa ja toteutuksessa ja niihin liittyvässä kehitystyössä.

Alueellisten esteettömyyssuunnitelmien toteuttaminen on tärkeää, sillä ne on laadittu yli 65 -vuotiaiden asukkaiden osuuden perusteella. Alue-suunnitelmissa tarkastellaan esteettömät reitit, alueet ja puistot esteettömine penkkeineen. Katualueiden kehittämiseen kuuluu muun muassa jalankulun ja pyöräilyn parempi erottelu ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomiointi. Erityistä huomiota vaativat pyörätuolin ja rollaattorin käyttäjät sekä näkövammaiset.

Keväällä 2014 Helsingissä tehdyn alueellisen riskianalyysin mukaan ikääntyneiden paloturvallisuusriskit ovat kasvamassa. Pelastuslaitoksen tavoitteena on parantaa asumisen turvallisuutta sekä ennaltaehkäistä palo- ja onnettomuusriskejä. Riskien vähentämiseksi luodaan turvallisen asumisen toimintamalleja. Asuntorakentamisessa turvallisuuden huomioon ottaminen on tärkeää.

Tavoite 12: Asukasrakenteen monipuolisuus

On oleellista mahdollistaa iäkkäiden asukkaiden erilaiset asumisratkaisut, joista asukkaat itse voivat valita. Kaupunki tukee monimuotoista iäkkäiden asumista mm. luovuttamalla tontteja sekä ikäihmisten omatoimiseen ryhmärakennuttamiseen että muihin ikäihmisille suunnattuihin asuntohankkeisiin. Ikääntyvät kaupunkilaiset eivät ole erityisryhmä. Iäkkäille on tärkeää, että kaupunki tarjoaa kohtuuvuokraisia, pieniä asuntoja.

Laitosmainen asuminen puretaan ja painopiste siirretään kohti kotona ja kodinomaisessa ympäristössä asumista erikseen tuotettavien palveluiden avulla. Asuminen tullaan pääasiallisesti järjestämään pieninä yksiköinä tai erillisinä asuntoina tavallisissa asuintaloissa. Asuntojen ja lähiympäristöjen suunnittelun ja toteutuksen tulee tukea asukkaiden mahdollisuutta kotona asumiseen, omatoimiseen liikkumiseen ja normaalipalvelujen käyttöön.

Nuorten asunnottomuutta voidaan ennaltaehkäistä, kun kiinnitetään erityistä huomiota lastensuojelun asiakkaana olleiden sekä todellisessa asunnottomuusuhassa olevien nuorten asunnon saamiseen. Lastensuojelulain 35 §:n mukaan silloin, kun lastensuojelun tarve oleelliselta osin johtuu puutteellisista asumisolosta tai asunnon puuttumisesta tai kun mainitut seikat ovat oleellisena esteenä lapsen ja perheen kuntoutumiselle, kunnan on viivytyksettä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto. Tällaisia perheitä koskevia lausuntoja tehdään virastossa vuosittain 50 - 70.

On tärkeää, että pitkäaikaisasunnottomat pääsevät tavallisille asuntopaikoille ja erillisiä hankkeita ja tukiasuntoja tarjotaan vain sellaisille, jotka eivät selviä asumisesta ilman tukea.

Ympäristöministeriön valmisteleva uusi AUNE -ohjelma on kansallisen asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn keskittyvä toimenpideohjelma. Asunnottomuuden vähentämiseen ja ehkäisemiseen tähtäävää työtä tehdään aktiivisesti viraston asumis- ja velkaneuvonnan avulla. Asunoneuvonnan roolia on mahdollista vahvistaa ja vakiinnuttaa AUNE -ohjelman mukaisesti. Tällöin se uuden sosiaalihoitolain hengessä jalkautetaan osaksi sosiaalisen kuntoutuksen ja ennaltaehkäisevän sosiaalityön prosesseja.

Viraston asumisneuvonta vahvistaa ja kehittää maahanmuuttajien kuntoutumiseen liittyviä palveluja Asumiskummi -pilotin muodossa tilanteissa, joissa uhkaa asunnottomuus. Yhteistyötä tehdään Helsingin kaupungin asuntojen (Heka), muiden vuokranantajien sekä kolmannen sektorin kanssa. Varaudutaan siihen, että Helsinkiin ja muualle

pääkaupunkiseudulle hakeutuu lähivuosina huomattava määrä uusia maahanmuuttajaryhmiä.

Valtakunnallisen kehitysvammaisten asumisohjelman (KEHAS) tavoitteena on, että Suomessa ei enää vuonna 2020 asu laitoksissa yhtään kehitysvammaista. He asuvat ryhmäkodeissa, asuntoryhmissä ja erillisissä asunnoissa ja saavat tarvitsemansa tuen. Viraston hankeohjelmaan sisältyy kehitysvammaisten asuntoryhmähankkeita, joille ei ole löytynyt sijaintia. Näiden asuntoryhmien on tarkoitus sijoittua normaaleihin asuinrakennuksiin. On tärkeää, että näille hankkeille yhteistyössä kaupungin eri viranomaisten kanssa löytyvät sopivat rakennushankkeet, jotta Helsinki täyttää valtakunnallisen tavoitteen. Näiden hankkeiden rahoitukseen saadaan Valtion asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskusten (Ara) erityisasumisen investointiavustusta. Asuntoryhmät sopivat hyvin täydennysrakentamisalueille, joissa on jo palvelut, ja alueille, joissa vuokrataso on kohtuullinen.

On tärkeää, että vähemmän tukea tarvitsevien vammaisten asumista tuetaan niin, että Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikunta- ja toimintatarjoitteiset sekä pysyvästi vammaiset.

Virasto tukee ikääntyvien kaupunkilaisten kotona asumista. Tavoitteena on, että kotona asuvien osuus ikääntyneistä nousee ja ympärivuorokautisessa hoidossa (tehostettu palveluasuminen ja laitoshoido yhteensä) asuvien osuus pienenee.

Ikääntyneiden palveluja uudistetaan monipuolisen palvelukeskuksen toimintamalliin perustuen yhteistyössä muiden virastojen, järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa.

Monipuolinen palvelukeskus tarjoaa palveluja ja toimintamahdollisuuksia kotona asuville ikääntyneille ja työttömille. Kotona asumista tukevia avopalveluja ovat palvelukeskustoiminta, omaishoidon toimintakeskus ja päivätoiminta. Ympärivuorokautisia palveluja ovat lyhytaikaishoito, arviointijaksot, ryhmäasuminen sekä palveluasuminen. Keskukset voivat antaa neuvontaa ja tietoa asumisen vaihtoehtoista. Keskuksista on myös mahdollista jalkautua lähialueille, jolloin toimintaa voidaan järjestää kerhotiloissa tms.

Monipuolisia palvelukeskuksia on toiminnassa yhteensä kymmenen. Verkostoa laajennetaan kahdella uudella kohteella, jotka sijoittuvat Vuosaareen ja Kannelmäki-Malminkartano -alueelle.

Monipuolisten palvelukeskusten läheisyydessä tulisi tarjota erimuotoista ikäihmisille soveltuvaa esteetöntä asumista täydennysrakentamisen, peruskorjausten ja kaupungin hissiprojektin yms. avulla. Tontinluovutu-

08.05.2019

Ärende/6

sehtoihin olisi hyvä joillakin alueilla sisällyttää ehto, jonka mukaan osan asukkaista edellytetään olevan iäkkäitä. Samalla tulee kuitenkin taata monipuolinen asukasrakenne.

Uusia palveluasumishankkeita ei tarvita paljon, koska tavoitteena on iäkkäiden kotona asuminen. Palveluasumisessa tarve kohdistuu ensisijassa ryhmäkotimuotoiseen palveluasumiseen, sillä valtaosa asukkaista on muistisairaita, joille on suunnitteilla muistikylä (-kyliä). Viraston hankkeissa iäkkäiden laitosasumista muutetaan ryhmäkotimuotoiseksi palveluasumiseksi, joitakin monipuolisia palvelukeskuksia korvataan uudishankkeilla ja erillisiä palveluasuntoja muutetaan ryhmäkodeiksi.

Lähitulevaisuudessa eniten tuetun asumisen tarpeita on ympäristöministeriön selvityksen mukaan ikääntyneillä asukkailla, kehitysvammaisilla ja mielenterveyskuntoutujilla. Eliniän piteneminen sekä vanhimpien ikäluokkiin kuuluvien asukkaiden määrän kasvu vaikuttavat selvästi ikääntyneiden asumisen tukipalvelujen kysyntään. Myös mielenterveysongelmaisten ja asumisessaan tukea tarvitsevien asukkaiden määrän arvioidaan tulevaisuudessa kasvavan. Palvelujen tarpeessa arvioidaan tulevaisuudessa olevan entistä moniorgelmaisempia ja entistä enemmän nuoria mielenterveyskuntoutujia.

Lautakunta haluaa korostaa mielenterveyskuntoutujien ja nuorten asumisen, hoidon, syrjäytymisen ja sairauden ennaltaehkäisyn näkökulmasta. Asumisen järjestymisellä on suurta merkitystä myös sote-budjetin määrärahojen kohdentumisissa.

Siksi on tärkeää, että kaupungissa vuosittain kootaan ja priorisoidaan asuntotarpeet kunkin erityisryhmän osalta. Samassa yhteydessä on hyvä myös selvittää, miten erityisryhmien integroituminen muun asumisen joukkoon käytännössä sujuu ja tarpeen vaatiessa kehittää toimintatapoja ongelmien ehkäisemiseksi.

Lautakunta esittää, että AM ohjelman täytäntöön panossa selvitetään, miten Helsinki on toteuttanut Ympäristöministeriön laatimaa ohjetta kunnille "Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelma", väliraportti 2015. Selvityksessä pitää kiinnittää erityistä huomiota helsinkiläisten ikääntyvien monipuolisiin asumisen - ja asuntojen korjaustarpeisiin. Selvitystyön tulokset pitää ottaa huomioon AM ohjelman täytäntöönpanossa.

Toivomusponnet

Sosiaali- ja terveystointa koskevat toivomusponnet kohdistuvat lukuun 9. eli ikääntyvien asumisen kehittäminen, josta virasto nostaa esiin seuraavat keskeiset asiat:

08.05.2019

Ärende/6

- Sosiaali- ja terveystieteiden tavoitteena on kotona asumisen tukeminen. Tavoitteena on, että kotona asuvien osuus ikääntyneistä nousee ja ympärivuorokautisessa hoidossa (tehostettu palveluasuminen ja laitoshoido yhteensä) asuvien osuus pienenee.
- Kotona asumista tukee asunnon ja alueen esteettömyys ja turvallisuus sekä riittävät kaupalliset palvelut, joista tulee huolehtia.
- Yhteisöllinen asuminen merkitsee eri henkilöille erilaisia asioita. Sen vuoksi kaupunki on halunnut mahdollistaa monenlaiset yhteisöllisyyden muodot mm. hyödyntämällä olemassa olevia kokoontumistiloja yhteisöllisiin kokoontumisiin alueilla (esim. Naapuruuspiirit).
- Ikääntyneiden palveluja uudistetaan monipuolisen palvelukeskuksen toimintamalliin perustuen yhteistyössä muiden virastojen, järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa.
- Monipuolisten palvelukeskusten läheisyydessä tulisi tarjota erilaisia esteettömiä ikäihmisille soveltuvia asuntoja täydennysrakentamisen, peruskorjausten ja kaupungin hissiprojektin yms. avulla.
- Kaupungin omia uusia palveluasumishankkeita tarvitaan vain muutamia, sillä tavoitteena on kotona asumisen mahdollistaminen valtaosalle iäkkäistä. Palveluasuntoja on suunnitteilla Kontulaan, Vuosaareen ja Kannelmäki -Malminkartano -alueelle. Tämän lisäksi olemassa olevia kiinteistöjä muutetaan laitoksista palveluasumiseksi ja erillisiä palveluasuntoja muutetaan ryhmäkodeiksi, koska valtaosa palveluasumisesta tarvitsevista on muistisairaita."

Käsittely

01.03.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta hyväksyi jäljempänä mainitut vastaehdotukset 1 - 4 yksimielisesti ilman äänestystä.

1. Vastaehdotus:

Hannu Tuominen: Esitän, että lausunnon sivulle 3, neljännen kappaleen loppuun lisätään, että:

"Varaudutaan siihen, että Helsinkiin ja muualle pääkaupunkiseudulle hakeutuu lähivuosina huomattava määrä uusia maahanmuuttajaryhmiä."

Kannattaja: Gunvor Brettschneider

2. Vastaehdotus:

Maija Anttila: Lisäys päätösehdotukseen: Lautakunta esittää, että AM ohjelman täytäntöön panossa selvitetään, miten Helsinki on toteuttanut Ympäristöministeriön laatimaa ohjetta kunnille "Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelma", väliraportti 2015. Selvityksessä pitää kiinnittää erityistä huomiota helsinkiläisten ikääntyvien monipuolisiin asumisen -

08.05.2019

Ärende/6

ja asuntojen korjaustarpeisiin. Selvitystyön tulokset pitää ottaa huomioon AM ohjelman täytäntöönpanossa.

Kannattaja: Seija Muurinen

3. Vastaehdotus:

Seija Muurinen: Lausunnon sivulle 2, viidennen kappaleen loppuun lisätään, että "lääkkäille on tärkeää, että kaupunki tarjoaa kohtuuvuokraisia, pieniä asuntoja", ja sivulle 4, viidenteen kappaleeseen lisätään teksti "sillä valtaosa asukkaista on muistisairaita, joille on suunnitteilla muistikylä (-kylä)".

Kannattaja: Gunvor Brettschneider

4. Vastaehdotus:

Maija Anttila: Lisäys päätösehdotukseen: Lautakunta haluaa korostaa mielenterveyskuntoutujien ja nuorten asumisen, hoidon, syrjäytymisen ja sairauden ennaltaehkäisyn näkökulmasta. Asumisen järjestymisellä on suurta merkitystä myös sote-budjetin määrärahojen kohdentumisissa.

Kannattaja: Gunvor Brettschneider

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi
Pirkko Suppanen, projektisuunnittelija, puhelin: 310 43895
pirkko.suppanen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 16.02.2016 § 76

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleissuunnittelu, asemakaavoitus ja asemakaavavaranto

Helsinki on sitoutunut 5 500 asunnon vuotuisen kasvutavoitteeseen. Asuntotuotannon kasvu lisää myös infra- ja esirakentamisen rahoitustarvetta. Rakennusvirasto osallistuu aktiivisesti maankäytön suunnittelun ja kaavoitusyhteistyöhön ja huolehtii infra- ja esirakentamisten toimista kaupunginkanslian koordinoitessa kaupungin omaa asuntotuotantoa.

tantoa, sekä uudis- että täydennysrakentamista. Yhteistyö kaupunginkanslian, kaupunkisuunnitteluviraston, asuntotuotantotoimiston, rakennusvalvontaviraston ja muiden virastojen kanssa on tiivistä.

Vuonna 2016 kaupunginvaltuusto päättää uudesta yleiskaavasta, jossa varaudutaan muun muassa riittävän kaavavarannon ylläpitämiseen sekä vuosittaisen ohjelman mukaisen asemakaavatavoitteen toteutumiseen.

Helsingin kaupunginhallituksen hyväksymässä Helsinki kaikille esteettömyyslinjauksessa edellytetään, että esteettömyys liitetään yhdeksi seurattavaksi mittariksi Maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaan. Linjauksessa edellytetään lisäksi, että esteettömyystavoite sisällytetään rakennusten tontin vuokraus- ja luovutusehtoihin. Esteettömyyden toteutumisedellytyksistä tulee huolehtia myös kaavoituksessa sekä alue-, liikenne- ja rakennussuunnittelussa sekä kohteiden toteuttamisvaiheessa.

Asuinalueiden elinvoimaisuus

Rakennusvirasto edistää kaupunginosien kehittymistä houkuttelevina asuinalueina huolehtimalla alueiden katu- ja viheralueiden hyvien ominaispiirteiden säilymisestä ja niiden vahvistumisesta julkisen tilan suunnittelussa ja rakentamisessa.

Helsingissä on käynnissä mittava täydennys- ja uudisrakentamisen vaihe. Tämän rakentamisbuumi ja asukasmäärän kasvu luovat uusia paineita myös yleisten alueiden, erityisesti viher- ja virkistysalueiden, hoidolle ja ylläpidolle. Virkistysalueita tulee olla jatkossakin riittävästi, niiden tulee olla saavutettavissa ja niiden kulutuskestävyys tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa. Viheralueiden käyttäjämäärien kasvuun tulee varautua myös siten, että ulkoilureitit saadaan päivitettyä samassa tahdissa väestönkasvun kanssa, jotta arempien metsäalueiden hallitsematonta kulutusta saadaan vähennettyä. Käytettävissä ratkaisuihin ja materiaaleihin noudatetaan kestävän kehityksen periaatteita suosimalla sekä pitkäikäisiä että huollettavia materiaaleja ja ratkaisuita.

Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, tärkeille luonto- ja viheralueille laajeneva rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle ja painottaa alkuvaiheessa varsinaista jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista. Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää.

Rakennusvirasto huolehtii määrärahojensa puitteissa myös olemassa olevan kaupunkirakenteen ja asuinalueiden julkisen tilan kunnosta, ra-

08.05.2019

Ärende/6

kenteiden ylläpidosta ja toimivuudesta ottaen huomioon myös erityistarpeiset asukkaat. Rakennusvirasto kerää aktiivisesti asukkaiden toiveita ja tarpeita yleisistä alueista. Yleisiä alueita kehitetään jatkuvasti vuorovaikutuksessa asukkaiden ja järjestöjen kanssa.

Käsittely

16.02.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Pörrö Sahlberg: Lisätään lausuntoehdotuksen kappaleen (4) lauseen loppuun sekä kohteiden toteuttamisvaiheessa.

Lisätään kappaleen (6) toiseksi viimeiseksi lauseeksi Viheralueiden käyttäjämäärien kasvuun tulee varautua myös siten, että ulkoilureitit saadaan päivitettyä samassa tahdissa väestönkasvun kanssa, jotta arempien metsäalueiden hallitsematonta kulutusta saadaan vähennettyä.

Lisätään kappaleen (6) jälkeen uusi kappale: Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, tärkeille luonto- ja viheralueille laajeneva rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle ja painottaa alkuvaiheessa varsinaista jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista. Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää.

Kannattaja: Antti Möller

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisätään kappaleen (4) lauseen loppuun

sekä kohteiden toteuttamisvaiheessa. Lisätään kappaleen (6) toiseksi viimeiseksi lauseeksi Viheralueiden käyttäjämäärien kasvuun tulee varautua myös siten, että ulkoilureitit saadaan päivitettyä samassa tahdissa väestönkasvun kanssa, jotta arempien metsäalueiden hallitsematonta kulutusta saadaan vähennettyä. Lisätään kappaleen (6) jälkeen uusi kappale:

Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, tärkeille luonto- ja viheralueille laajeneva rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle ja painottaa alkuvaiheessa varsinaista jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista. Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää.

08.05.2019

Ärende/6

Jaa-äänet: 4

Matti Kopra, Terhi Koulumies, Dennis Pasterstein, Mariam Rguibi

Ei-äänet: 5

Antti Möller, Henrik Nyholm, Eija Paananen, Pörrö Sahlberg, Tuomo Valokainen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

09.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Pia Rantanen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38812
pia.rantanen(a)hel.fi

Teknisen palvelun lautakunta 11.02.2016 § 25

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Teknisen palvelun lautakunta antoi Kotikaupunkina Helsinki 2016 – asumisen ja maankäytön toteutusohjelman luonnoksesta seuraavan lausunnon:

AM-ohjelman valmistelu

Kotikaupunkina Helsinki 2016 - asumisen ja maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelman) luonnos on päivitetty versio kaupunginvaltuuston syyskuussa 2012 hyväksymästä Kotikaupunkina Helsinki 2012 ohjelmasta, jonka tavoitteita on muutettu tarpeellisilta osin. Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelmaluonnoksen pohjalta laadittava ehdotus uudeksi asumisen ja maankäytön toteutusohjelmaksi tuodaan kaupunginvaltuuston käsittelyyn kevätkaudella 2016.

Ohjelman valmistelua ovat linjanneet monet eri tekijät. Vuonna 2013 työskenteli muun muassa neljä kaupunginkanslian vetämää työryhmää: asuntotuotannon sujuvoittamistyöryhmä, erityisryhmien asumisen selvitystyöryhmä, kriisimajoitustyöryhmä ja asunnottomuustyöryhmä. Työryhmien työn ja selvitysten tuloksia on sovellettu käytäntöön

kuluneella ohjelmakaudella ja hyödynnetty Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelmaluonnoksen valmistelussa.

Voimassa olevan ohjelman tavoitteiden toteutumista on seurattu vuosittain. Kaupunginvaltuusto on saanut tiedoksi seurantaraportit vuosilta 2013, 2014 ja 2015. Vuoden 2015 seurantaraportissa arvioitiin koko ohjelmakauden tavoitteiden toteutumista. Seurantaraportit ovat olleet keskeinen tausta-aineisto Kotikaupunkina Helsinki 2016 ohjelmaluonnoksen valmistelussa. Vuoden 2015 seurantaraportin käsittelyn yhteydessä hyväksyttiin lisäksi 11 toivomuspontta, joiden teemoja on sisällytetty uuteen Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelmaan. Toivomusponttien vastausluonnokset ovat ohjelmaluonnoksen liitteenä.

Maankäyttö ja asuinalueet

Helsingin tavoitteena on saada vuosittain vähintään 5500 uutta asuntoa joko uudistuotantona tai käyttötarkoituksen muutoksina. Tämä tarkoittaa vuosittaista noin 360 000 kerrosneliömetrin rakennusoikeutta. Tavoite on haastava ja sen toteutuminen edellyttää kaavoitusprosessilta erityistä sujuvuutta. Kaavoituksen käytännöt ovatkin hyvin kehittyneet tätä tavoitetta vastaaviksi. Kaupungin eri hallintokuntien asiantuntijoiden mukaanotto kaavaprosessiin heti sen alkuvaiheista lähtien mahdollistavat sen toteutumisen mahdollisimman hyvin.

Tiivistyvä kaupunkirakenne mahdollistaa myös liikennejärjestelmien kehittämisen vähäpäästöisempään ja energiaystävällisempään suuntaan. Asuinalueiden sekä palveluiden ja työpaikkojen saavutettavuus joukkoliikenteellä, kävellen ja pyöräillen ovat uusien täydennysrakennettavien asuinalueiden merkittävä vetovoimatekijä.

Myös viheralueiden merkitys tulee jatkossa korostumaan kaupunkirakenteen entisestään tiivistyessä. Rakentamispalvelulla on merkittävä rooli näiden alueiden rakentamisessa, kunnossapidossa ja hoidossa. Kaupunginhallituksen hyväksymän Helsinki kaikille esteettömyyslinjauksen toteutuminen yleisten alueiden osalta vaatii erityistä lisäpanostusta ja resursseja niiden hoitoon ja varsinkin talvikunnossapitoon.

Asuinalueiden elinvoimaisuus

Rakennusvirasto edistää tilaajana kaupunginosien kehittymistä houkuttelevina asuinalueina huolehtimalla alueiden katu- ja viheralueiden hyvien ominaispiirteiden säilymisestä ja niiden vahvistumisesta julkisen tilan suunnittelussa ja rakentamisessa. Rakentamispalvelu puolestaan tuottaa näiden piirteiden rakentamiseen ja ylläpitämiseen tarvittavia teknisiä palveluita. Tiivis yhteistyö tilaaja- ja tuottajaviraston kesken mahdollistavat parhaan mahdollisen lopputuloksen kaupunkirakenteen

ja asuinalueiden julkisen tilan kunnossa, rakenteiden ylläpidossa ja niiden toimivuudessa.

Myöhemmin vuonna 2016 kaupungin valtuuston päätettäväksi tulevassa yleiskaavaehdotuksessa korostetaan Helsingin toimivia ja viihtyisiä virkistys- ja viheralueita. Asukastiheyden ja asukkaiden kokonaismäärän kasvaessa lisääntyy myös viheralueiden käyttö, mikä puolestaan kuluttaa niitä aiempaa enemmän ja aiheuttaa todennäköisesti huomattavasti suurempaa roskaantumista ja fyysisten rakenteiden rikoontumista. Tähän tulee varautua suunnittelemalla ja rakentamalla uudet virkistys- ja viheralueet kestävästi entistä paremmin kasvavaa käyttöä ja kulumista. Samalla tulee varata näiden alueiden hoitoon ja kunnossapitoon riittävät taloudelliset ja toiminnalliset resurssit.

Tekniset huoltoalueet ja tukikohdat

Kotikaupunkina Helsinki 2016 - asumisen ja maankäytön toteutusohjelmassa esitetyn tiivistyvän kaupunkirakenteen ja kasvavan asukasmäärän yhdyskuntateknisten huoltotoimintojen rooli tulee olemaan tulevaisuudessa yhä tärkeämpi. Teknisen palvelun lautakunta kiinnittää huomiota, ettei huoltoalueiden riittävydestä nyt tai tulevaisuudessa ollut tehty erillistä selvitystä yleiskaavaesitystä valmistellessa. Tämän kaltainen selvitys olisi elintärkeää tehdä ennen yleiskaavan toteuttamista, jotta kaupungista saadaan tulevaisuudessa yleiskaavaluonnoksessa tavoiteltu turvallinen, toimiva ja viihtyisä. Teknisen palvelun lautakunta on antanut lausunnon yleiskaavaluonnoksesta 5.3.2015 (HEL 2012-012586 T 10 03 02 00), jossa käsitellään laajemmin teknisten huoltoalueiden ja tukikohtien merkitystä kaupunkirakenteen tehokkaalle ja taloudelliselle rakentamiselle, ylläpidolle ja hoidolle.

Esitetyt toivomusponnet

AM-ohjelman vuoden 2015 seurantaraportin käsittelyn yhteydessä jätettiin siihen yhteensä yhdeksän erillistä toivomusponntta. Teknisen palvelun lautakunta toteaa, että jätetyt ponnet ja niissä esitetyt tavoitteet eivät liity Staran toimialaan.

Teknisen palvelun lautakunta päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

vs. toimitusjohtaja
Hannu Halkola

Lisätiedot

Jyrki Määttänen, toimitilapäällikkö, puhelin: 310 38569
jyrki.maattanen(a)hel.fi

08.05.2019

Ärende/6

Ympäristölautakunta 02.02.2016 § 50

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Maankäyttö ja asuinalueet

Asumisen ja maankäytön toteutusohjelmaluonnoksen mukaan Helsingin maankäytön periaatteena on tiivis joukkoliikenteeseen tukeutuva yhdyskuntarakenne. Kaupunkirakenteen tiivistäminen täydennysrakentamisella sekä uusien alueiden rakentaminen joukkoliikenteellä, erityisesti raideliikenteellä saavutettaviksi on mm. valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden sekä kaupungin strategiaohjelman ja ilmastotavoitteiden mukaista.

Tiivistyvä kaupunkirakenne mahdollistaa myös liikennejärjestelmän kehittämisen vähäpäästöisempään suuntaan. Asuinalueiden sekä palveluiden ja työpaikkojen saavutettavuus joukkoliikenteellä, kävellen ja pyöräillen ovat merkittävä asuinalueiden vetovoimatekijä. Myös lähivieralueiden merkitys tulee entisestään korostumaan kaupunkirakenteen tiivistyessä. Näitä tekijöitä olisi hyvä korostaa asuinalueisiin liittyvissä tavoitteissa.

Helsingin tavoitteena on rakentaa 5500 asuntoa vuodessa, mikä tarkoittaa 360 000 kerrosneliömetrin rakennusoikeutta. Tavoite on kunnianhimoinen ja sen toteutuminen edellyttää kaavoitusprosessilta erityistä sujuvuutta. Kuten ohjelmaluonnoksessa todetaankin, turvataan tuotannon edellytykset hallintokuntien yhteistyöllä. Kaavoituksen käytännöt ovatkin hyvin kehittyneet tätä tavoitetta tukeviksi. Kaupungin eri asiantuntijoiden mukaanotto kaavaprosessiin heti sen alkuvaiheista lähtien on tiedonvaihdon, selvitystarpeiden tunnistamisen ja eri näkökulmien huomioon ottamisen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Vanhan rakennuskannan uusiokäyttö osana asuntotuotannon lisäystä on kannatettavaa, mutta se edellyttää liikenteen melu- ja ilmanlaatuhaittojen ja rakennusten terveellisyyden huomioimista suunnittelussa.

On hyvä, että autopaikattomien ja vähäautopaikkaisten asuntokohteiden toteuttamista jatketaan. Jo toteutetuista kohteista Kalasatamassa ja Jätkäsaareissa tulisi kerätä tietoa ja kokemuksia hyödyntää jatkossa. Ympäristölautakunnan mielestä olisi hyvä kartoittaa potentiaaliset uudiskohteet, jotka voisivat olla soveltuvia tällaisiin kokeiluihin. Pysäköintipolitiikan ja pysäköintiratkaisujen tulisi aidosti vaikuttaa pysäköintipaikkojen määrään ja kannustaa mm. yhteiskäyttöautoiluun. Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, tärkeille lu-

08.05.2019

Ärende/6

onto- ja viheralueille laajeneva rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle ja painottaa alkuvaiheessa varsinaista jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista. Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää.

Energiatehokkuus

Ohjelman päämäärän IV mukaan asuntokannan kunnosta huolehditaan ja energiatehokkuutta edistetään asuntorakentamisessa ja olemassa olevassa asuntokannassa. Sen muuta kuin kaupungin omaa asuntokantaa koskevia tavoitteita (tavoite 10) tulisi vielä täydentää seuraavasti: "Edistetään uudisrakentamisen ja olemassa olevan asuntokannan energiatehokkuutta kehittämällä kaupungin ohjauskeinoja ja pilotoimalla uusia toimintamalleja. Asetetaan tavoite energiatehokkuudelle sekä luodaan seurantamenetelmä mittaamaan tavoitteen toteutumista."

Kaupungin olemassa olevaa omaa asuntokantaa koskevat tavoitteet D-energialuokan saavuttamisesta ja energian ominaiskulutuksen vähentämisestä 2 % vuodessa. Nykyistä kumulatiivista kahden prosentin vuosittaista säästötavoitetta voidaan pitää riittävänä verrattuna kansallisten energiatehokkuussopimusten vuotuisen yhden prosentin säästötavoitteeseen. Energiatehokkuuden lähtötason parantuessa tavoitteen saavuttaminen tulee vuosi vuodelta haastavammaksi. Tavoitetta 11 voisi täydentää vielä seuraavasti: "Lisätään kiinteistökohtaisen uusiutuvan energian käyttöä. Asetetaan tavoite uusiutuvan energian käytölle osuutena käytetystä kokonaisenergiasta." Kaupungin oman asuntokannan energiatehokkuustavoitteiden toteutuman ja toteutettujen toimenpiteiden hallitumpaa seurantaa on myös tarpeen kehittää jatkossa.

Energiatehokkuuden parantaminen kaupungin olemassa olevassa rakennuskannassa on keskeistä ilmastopäästöjen vähentämisessä. Jatkossa tulisikin tunnistaa lupaavimmat alueet energiatehokkuuden parantamiselle, jotta kaupunki voisi aktivoida alueiden kiinteistöjen omistajia ja asukkaita energiatehokkuuden parantamiseen. Myös aluekohtaisten yhteisperuskorjaushankkeiden käynnistäminen olisi tärkeää.

Uudisrakentamiseen luovutettavilla kerrostalotonteilla vaatimuksena on C-luokan energialuokkavaatimuksen selkeä täytyminen ja E-luvun 120 kWh/m²/vuosi alittaminen. Kaupungin strategiaohjelman tavoitteena on pyrkimys nollaenergiarakentamiseen. Tämän tulisi näkyä myös asunto-ohjelman tavoitteistossa.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD) edellyttää, että kaikki viranomaisten käytössä tai omistuksessa olevat rakennukset ovat lähes nollaenergiarakennuksia 31.12.2018 mennessä ja kaikki rakennukset lähes nollaenergiarakennuksia 31.12.2020 mennessä. Tämä tulisi hu-

omioida hyvissä ajoin suunnittelussa ja luvituksessa. AM-ohjelmassa olisi hyvä kuvata tämä ja ohjelmakaudella tulevat muutkin lainsäädännölliset uudistukset ja kuinka ne huomioidaan suunnittelussa.

Jatkossa maankäyttöön, kaupunkirakenteeseen ja asuntokantaan liittyvät energiatehokkuustavoitteet voisi koota omaksi kokonaisuudekseen, jolloin tämä teemakokonaisuus hahmottuisi paremmin. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön ohjauksella on erittäin merkittävä rooli ilmastomuutoksen hillinnässä ja sen tulee mahdollistaa hiilineutraaliuden saavuttaminen viimeistään vuonna 2050. Siten hiilineutraalisuus tulee asettaa kaikkien uusien asuinalueiden lähtökohdaksi jo nyt.

Toivomusponsi aurinkopaneelien liittämistä kaupungin sähköverkkoon

Aurinkosähkön tuotanto omaan käyttöön on kannattavaa, investointien toteutumisen riippuessa mm. takaisinmaksuajasta. Mikäli aurinkosähköjärjestelmän tuotto on kiinteistön sen hetkistä kulutusta suurempi, ylijäämä sähkö on mahdollista myydä sille sähköyhtiölle, jonka kanssa on sähkösopimus. Nykyisin aurinkosähkön myyminen verkkoon ei kuitenkaan ole käytännössä taloudellisesti kannattavaa sähkön alhaisen markkinahinnan vuoksi. Sähköyhtiöt hyvittävät ylimääräisestä aurinkosähköstä vain muutaman sentin kilowattitunnilta. Jotta aurinkosähköä kannattaisi tuottaa verkkoon, tulisi hyödyn olla moninkertainen. Se edellyttäisi valtiovalalta tukitoimina ohjausta, kuten nettomittarointiin ohjaamista tai rahallista tukea kuten tariffituki.

Rakennusvirasto, ympäristökeskus, kiinteistövirasto ja Helen Oy olivat mukana FinSolar -hankkeessa, jossa kehitettiin uusia ratkaisuja aurinkoenergian tuotannon edistämiseksi. Hankkeen internetsivuille www.finsolar.net on koottu kaikki nykyiset tiedossa olevat keinot aurinkoenergian tuotannon edistämiseksi.

Aurinkosähkön tuotannon suuren potentiaalinen hyödyntämistä rajoittavat tuotannon ja sähkön tarpeen ajoittuminen eri vuorokauden- ja vuodenaikoihin. Kiinteistökohtaisesti tuotanto on suurinta kesällä, mutta sähkön kysyntä on pienintä. Esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen osalta on oleellista, millaista tuotantoa tällä tavalla voidaan korvata. Oleellinen on myös tekninen valinta pyritäänkö varastomalla tasaamaan vuodenaikojen vai vuorokaudenaikojen välisiä sähkökulutusvaihteluita.

Tulevaisuudessa sähkövarastot antavat lisämahdollisuuksia myös kiinteistökohtaisen aurinkosähkön hyödyntämiseen ja vuorokausivaihtelujen tasaamiseen. Hyödyntämällä itse aurinkosähkö kokonaisuudessaan säästetään sähkön lisäksi sähkösiirron ja verojen osuudet. Suomen ensimmäinen älykäs sähkövarasto otettiin käyttöön Viikin ympäristöallossa joulukuussa 2015. Akkuvarasto muun muassa varastoi kiinte-

stössä tuotettua aurinkosähköä, tasaa kulutushuippuja ja mahdollistaa älylatauksen. Älylataus tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kulutushuippujen aikaan sähköautojen lataus voidaan tehdä sähkövarastosta ja samalla vähennetään sähköverkon raskautusta. Varastosta on mahdollista myydä sähköä myös verkkoon. Sähkövarastoilla on mahdollista tasata sähkön käyttöä ja tuotantoa tarpeen mukaisesti

Sähkövarastot soveltuvat erityisen hyvin hajautettuun energiantuotantoon, koska tuotannossa on hyvä olla mahdollisuus varastoida sähköä. Uusille asuinalueille sähkövarastot soveltuvat hyvin osana hajautettua energiantuotannon järjestelmää. Tulevaisuudessa kiinteistöt voivat myös käydä kauppaa sähkövarastojen avulla. Varastoihin on mahdollista ostaa sähköä niinä vuorokauden aikoina, kun sähkö on halpaa. Tätä sähköä myydään takaisin, kun sähkö on puolestaan kallista.

Kevään ja syksyn matalalla paistavan auringon valon optimaaliseksi hyödyntämiseksi on kannustettava myös suunnittelemaan rakennusten ulkoseiniin pystysuoraan asennettavia paneelistoja. Niiden avulla voidaan tehostaa erityisesti aamu- ja/tai iltapäiväistä sähköenergian tuotantoa.

Käsittely

02.02.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Maankäyttö ja asuinalueet osan (kappale 5) loppuun seuraava lisäys:

"Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, tärkeille luonto- ja viheralueille laajeneva rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle ja painottaa alkuvaiheessa varsinaista jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista. Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää".

Kannattaja: Timo Pyhälähti

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen 12 ensimmäisen virkkeen uusi muotoilu: "Aurinkosähkön tuotanto omaan käyttöön on kannattavaa, investointien toteutumisen riippuessa mm. takaisinmaksuajasta"

Kannattaja: Tuula Palaste-Eerola

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Kappaleen (14) viimeinen virke

08.05.2019

Ärende/6

"Kesällä kerätyn energian varastoiminen talveksi kustannustehokkaasti on nykYTEKNOLOGIALLA vielä iso haaste."

korvataan muotoilulla

"Esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen osalta on oleellista, millaista tuotantoa tällä tavalla voidaan korvata. Oleellinen on myös tekninen valinta pyritäänkö varastoimalla tasaamaan vuodenaikojen vai vuorokaudenaikojen välisiä sähkönkulutusvaihteluita."

Kannattaja: Tuula Palaste-Eerola

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Lisätään uusi kappale kappaleen (16) jälkeen lausunnon viimeiseksi kappaleeksi

"Kevään ja syksyn matalalla paistavan auringon valon optimaaliseksi hyödyntämiseksi on kannustettava myös suunnittelemaan rakennusten ulkoseiniin pystysuoraan asennettavia paneelistoja. Niiden avulla voidaan tehostaa erityisesti aamu- ja/tai iltapäiväistä sähköenergian tuotantoa."

Kannattaja: Tuula Palaste-Eerola

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Maankäyttö ja asuinalueet osan (kappale 5) loppuun seuraava lisäys: "Mikäli yleiskaavaehdotuksen mukaiseen rakentamiseen päädytään, tärkeille luonto- ja viheralueille laajeneva rakentaminen tulee sijoittaa toteutusjärjestyksessä suunnittelukauden lopulle ja painottaa alkuvaiheessa varsinaista jo rakennettujen alueiden täydennysrakentamista. Tällöin alueet säilyvät virkistyskäytössä mahdollisimman pitkään ja virkistyskäyttöä on mahdollista kehittää".

Jaa-äännet: 3

Joona Haavisto, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi

Ei-äännet: 6

Timo Latikka, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kappaleen 12 ensimmäisen virkkeen uusi muotoilu:

"Aurinkosähkön tuotanto omaan käyttöön on kannattavaa, investointien toteutumisen riippuessa mm. takaisinmaksuajasta"

08.05.2019

Ärende/6

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Joona Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Kappaleen (14) viimeinen virke

"Kesällä kerätyn energian varastoiminen talveksi kustannustehokkaasti on nykyteknologialla vielä iso haaste." korvataan muotoilulla "Esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen osalta on oleellista, millaista tuotantoa tällä tavalla voidaan korvata. Oleellinen on myös tekninen valinta pyritäänkö varastoimalla tasaamaan vuodenaikojen vai vuorokaudenaikojen välisiä sähkönkulutusvaihteluita."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Joona Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisätään uusi kappale kappaleen (16) jälkeen lausunnon viimeiseksi kappaleeksi "Kevään ja syksyn matalalla paistavan auringon valon optimaaliseksi hyödyntämiseksi on kannustettava myös suunnittelemaan rakennusten ulkoseiniin pystysuoraan asennettavia paneelijoja. Niiden avulla voidaan tehostaa erityisesti aamu- ja/tai ilta-päiväistä sähköenergian tuotantoa."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Joona Haavisto, Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Matti Niemi, Sirpa Norvio, Tuula Palaste-Eerola, Timo Pyhälähti, Leo Stranius, Anita Vihervaara

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

08.05.2019

Ärende/6

Rakennusvalvontavirasto 2.2.2016

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö

Rakennuslautakunta antaa 30.11.2015 päivitetystä versiosta kaupunginvaltuuston syyskuussa 2012 hyväksymästä Kotikaupunkina Helsinki 2012 -ohjelmasta seuraavan lausunnon.

Asuntojen tarve Helsingissä ja metropolialueella on viime vuosien aikana jatkanut kasvuaan. Perussyynä on luonnollisesti voimakkaana jatkunut asukasmäärän kasvu, mutta myös muut tekijät. Niistä viimeisimpänä voi mainita syksystä 2015 voimistuneen turvapaikanhakijoiden tulo. Ylipäätensä maahanmuuton kasvu on ollut trendinä jo usean vuoden ajan. Pitemmällä tähtäimellä on syytä kiinnittää huomiota erityisesti Helsingin asumisväljyyden kasvun hitauteen. Vuosina 1989–2013 kasvoi asumisväljyys Helsingissä vain 3,6 %, kun koko maassa väljyyden kasvu oli 8,8 %. Luodon (Larsmo) kunnan jälkeen asutaan Helsingissä toiseksi ahtaimmin koko Suomessa. Helsingin asumisväljyys on keskimäärin 34,1 m². Koko maan tasolla on asumisväljyys 39,8 m², mikä on lähes samaa tasoa kuin Ruotsissa (42 m²). Viime vuosina on Helsinkiin rakennettu voittopuolisesti pieniä asuntoja. Vaikka kansainvälisestikin on niin, että suurkaupunki- ja metropolialueilla asumisväljyys on muuta maata pienempi, merkitsee näin suuri ero asumisväljyydessä käytännössä sitä, että osa lisäasuntorakentamisen volyymin tullaan Helsingissä käyttämään asumisväljyyden kasvattamiseen.

Juuri valmistunut VTT:n selvitys tarkastelee koko maan asuntotuotantotarvetta vuosina 2015–2040 (Terttu Vainio: Asuntotuotantotarve 2015–2040. Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy. 2016). Selvityksen mukaan olisi vuoteen 2040 mennessä Helsingin seudulle (MAL-sopimuksen mukaiselle alueelle) rakennettava konservatiivisen skenaarion mukaan 260 000 asuntoa (noin 10 500 asuntoa vuodessa) ja kaupungistumisskenaariossa 350 000 asuntoa (noin 14 000 asuntoa vuodessa). Konservatiivisessa skenaariossa koko Helsingin seudun asuntotuotannosta olisi Helsinkiin rakennettava 40 prosenttia seudun asunnoista (4 600 as/v).

Ohjelman eräistä tavoitteista rakennuslautakunta toteaa seuraavaa.

Tavoite 2 Tontinvaraus ja –luovutus

Kaupungin luovuttamien kerrostalotonttien osalta on tavoitteeksi asetettu, että rakennusluvan edellytyksenä oleva C-luokan energiatehokkuusvaatimus täyttyy selkeästi ja alittaa E-luvun 120 kWh/m²/vuosi. Viime vuosina on uudisrakentaminen ollut valtaosin energiatehokkuudeltaan C-luokkaa, pientalopuolella normaalia on B-luokka, tai entistä useammin A-luokka. Helsingin rakennusvalvontataksaan on jo parin vuoden ajan sisällytynyt kohta, joka mahdollistaa matalaenergiatalona toteutettavalle asuinrakennukselle lupamaksun alennuksen. Alennus voi olla 20 tai 30 % riippuen siitä, kuinka paljon rakennuksen lämpöhäviöiden laskennallinen energiankulutus vuositasolla alittaa vähimmäisvaatimukset täyttävän vertailurakennuksen vastaavan energiankulutuksen.

Tavoite 4 Asemakaavoitus ja asemakaavavaranto

Rakennuslautakunta pitää tärkeänä, että asemakaavojen toteuttamiskelpoisuuteen kiinnitetään korostuneesti huomiota. Sama koskee asemakaavojen riittävää joustavuutta. Eduskunnalle on annettu 17.12.2015 hallituksen esitys 148/2015 vp, joka koskee rakentamisen poikkeamistoimivallan siirtämistä kokonaisuudessaan kunnille. Samassa yhteydessä esitetään poistettavaksi maan kymmentä suurinta kaupunkia koskevan määräaikaisen kokeilulain (1257/2010) ja sen jatkon samaa toimivaltaa koskeva sääntely tarpeettomana. Rakennuslautakunta kuitenkin huomauttaa, että toisin kuin sen ja Helsingin kaupungin lausunnossa syksyllä 2015 esitettiin, ei hallituksen esitys toteutuessaan mahdollistaisi alueellisen poikkeamisen käyttöä uudisrakentamiseen. Nimenomaan pääkaupunkiseudulle olisi tärkeää, että alueellista poikkeamista voitaisiin käyttää ei pelkästään olemassa olevan rakennuskannan osalta, vaan myös täydennysrakentamislouenteiseen uudisrakentamiseen. Tätä koskeva mahdollisuus olisi luontevaa sisällyttää osaksi määräaikaista kokeilulakia.

Tavoite 8 Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Ohjelman mukaan huoneistotyyppijakauman ohjaus perustuu ensisijaisesti tontinluovutusehtoihin. Valtion ja yksityisten tahojen omistamalla maalla voidaan käyttää asemakaavamääräyksiin perustuvaa ohjausta.

Rakennuslautakunta viittaa tähänastisiin kokemuksiin ja toteaa, että huoneistotyyppijakauman ohjaus on hyödyllistä sovittaa kulloisenkin alueen sijaintiin ja muihin olosuhdetekijöihin. Tietyillä uusilla alueilla on ilmennyt vaikeuksia löytää asukkaita suuriin perheasuntoihin, jolloin joissakin tilanteissa on päädytty joko uusiin tontinluovutuksiin tai poikkeuksiin asemakaavamääräyksistä. Tiukkojen huoneistotyyppimääräysten ohella voi olla tilanteesta riippuen käyttökelpoista edellyttää kaavamääräyksillä tiloilta joustavuutta ja asuntojen yhdisteltävyyttä.

Tavoite 10 Asuntokannan ja asuntorakentamisen kehittäminen

08.05.2019

Ärende/6

Rakennusvalvontavirasto on ollut aloitteentekijänä lähdettyäessä kehittämään erityistä Helsinki-kerrostalokonseptia. Loppusyksystä 2015 osoitettiin kaupungin taholta Tankovainion alueelta Mellunkylästä muutama tontti, joille kiinnostuneet toimijat voivat lähteä toteuttamaan pioneeriluonteisesti Helsinki-kerrostaloa. Hankkeessa on osin samoja piirteitä, kuin asuntotuotantotoimiston ns. Make-konseptitalossa (mallikerrostalo). Helsinki-kerrostalon ideana on luoda kustannustehokas ratkaisu, jonka avulla päästään toteuttamaan erisuuruisia ja myös eri materiaaleihin perustuvia, olemassa olevaa kaupunkirakennetta täydentäviä kerrostaloja. Esikuvana on aikoinaan myös rakennusvalvontaviraston aloitteeseen perustunut Helsinki-pientalokonsepti.

Rakennusvalvonnasta on ollut edustaja mukana kaupungin Hissiprojektissa. Pääkaupunkiseudulle on nyttemmin perustettu myös alueellinen hissiryhmä, joka edistää jälkiasennushissien aikaansaamista muun muassa ohjeistuksella ja neuvonnalla. Hissien rakentamiskysymykset ovat olleet toistuvasti esillä Helsingin rakennusvalvonnan eri tahoille suunnatuissa infotilaisuuksissa, jotka parhaimmillaan ovat keränneet yli 500 osallistujaa. Hissiprojektin infoaineistoa on myös pysyvästi esillä rakennusvalvontaviraston Tellinki-neuvontapisteessä.

Hajautetun energiatuotannon ja uusiutuvien energialähteiden edistämiseksi vapautettiin Helsingin vuoden 2010 rakennusjärjestyksessä toimenpideluvan hakemiselta kaikilla tonteilla ilmalämpöpumpun, maalämpöpumpun ja aurinkokeräimen sijoittaminen rakennukseen, rakennelmaan tai pihamaalle.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Esittelijätiedot

virastopäällikkö
Lauri Jääskeläinen

Lisätiedot

Lauri Jääskeläinen, virastopäällikkö, puhelin: 310 26220
lauri.jaaskelainen(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 28.01.2016 § 17

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinki on nuorten kuntalaisten asumisen riittävän ja tasapainoisen järjestämisen kannalta vaikea kaupunki. Pienistä kohtuuhintaisista ja –

vuokraisista asunnoista, jotka sijaitsevat hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella, on jatkuvaa niukkuutta. Helsingissä siirtyy vuosittain asuntomarkkinoille tuhansia uusia oman kaupungin nuoria asukkaita ja samaan aikaan kotimaasta ja ulkomailta saapuu runsaasti opiskelijoita kilpailemaan rajallisesta asuntotarjonnasta. Nuorten aikuisten kanssa samoista pienasunnoista kilpailee laaja ja kasvava yksin asuvien kunta-laisten joukko. Voimakas pienten vuokra-asuntojen kysyntä on näkynyt erityisesti pienten asuntojen vuokratason nousuna. Työssäkävien näkökulmasta on kuvaavaa, että Helsingissä palkkataso on 1.1-kertainen, mutta asuntojen neliöhinnat ovat kaksinkertaisia koko maan tilanteeseen verrattuna.

Kaupunki kumppaneineen on viimeksi kuluneiden vuosien aikana pystynyt tuottamaan uusia nuorisoasuntoja ja opiskelija-asuntoja yli tavoitetason. Lisäksi nuoriso- ja opiskelija-asuntoja on rakenteilla muun muassa uusiin merellisiin kaupunginosiin. Myös työssäkävien ja työmarkkinoille tulevien nuorten asunnontarpeesta huolehtiminen on merkittävä osa Helsingin asuntopolitiikkaa. Nuorisoasuntojen suunnittelussa on keskeistä kuten opiskelija-asunnoissakin eli asunnon koon ja sijainnin vastaavuus nuorten tarpeisiin. Lisäksi tilaratkaisut tulisi suunnitella asukaslähtöisesti. Nuorisolautakunta esittää, että nuorille rakennettuja vuokra-asuntoja tulisi tasapuolisesti eri puolille Helsinkiä. Samalla tulisi huomioida alueen viihtyvyys ja, että monissa nuorisoasunnoissa asuu myös lapsiperheitä

Nuorisoasiainkeskus on etsinyt myös uusia ratkaisuja nuorten asumisen ongelmiin. Oman muotoinen koti on kaupungin kolmevuotinen hanke, jonka päätoteuttajana on nuorisoasiainkeskus ydinkumppaneinaan Nuorisoasuntoliitto ja Y-Säätiö. Hankkeen asumiskokeiluja tehdään yhdessä nuorten kanssa ja niitä mallinnetaan kaikkien halukkaiden käyttöön. Kokeiluja on tähän mennessä tehty kausiasumisessa Vartiosaassa, kimppa-asumisessa Kannelmäessä entisessä nuorisokodissa ja vanhusten palvelutalossa Laajasalossa. Kokeiluissa on saatu aikaan hyviä tuloksia. Hankkeessa selvitetään myös kaupungin nykyisiä nuorten asumiseen soveltuvia tyhjiä tiloja.

Nuorisolautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki tuottaa jatkuvasti sekä uusia nuoriso- ja opiskelija-asuntoja että lisää nykyisestä asuntokannasta kohdennettuja asuntoja asuntomarkkinoille tuleville nuorille. Varsinkin nuorisoasuntojen merkitys nuorten asunnottomuuden ja myös syrjäytymisen riskien ennaltaehkäisyssä on huomattava. Niillä voidaan tukea nuorten itsenäistymisen mahdollisuuksia että syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tilanteiden vakiinnuttamista. Lisäksi lautakunnan näkemyksen mukaan uusien nuorisoasuntojen sijoittelulla esimerkiksi täydennysrakentamisalueille voidaan vaikuttaa tasapainottavasti vanhojen alueiden asuntokantaan ja asukasrakenteeseen. Uusien

08.05.2019

Ärende/6

nuorten asukkaiden kautta on mahdollista tuottaa elävämpää, rikkaampaa ja monimuotoista kaupunkirakennetta, jossa uudentyyppisillä kohtausareenoilla voidaan tuottaa asukkaiden tarpeiden mukaista yhteistoiminnallisuutta. Lisäksi nuorisolautakunta painottaa nuorten näkemysten kuulemista ja nuorten osallistamista nuorten asumisratkaisujen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Käsittely

28.01.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Timo Kontio

Esittelijä lisäsi lausunnon toisen kappaleen loppuun seuraavan kohdan: "Nuorisolautakunta esittää, että nuorille rakennettuja vuokra-asuntoja tulisi tasapuolisesti eri puolille Helsinkiä. Samalla tulisi huomioida alueen viihtyvyys ja, että monissa nuorisoasunnoissa asuu myös lapsiperheitä."

Vastaehdotus:

Helena Kantola: Nuorisolautakunta esittää, että Helsingissä selvitetään mahdollisuudet kokeilla samanlaista "miniasunto" -nimistä vuokra-asuntokonseptia, kuin Vantaan Martinlaaksossa on tehty.

Kantolan ehdotus raukesi kannattamattomana.

Esittelijä

osastopäällikkö
Hannu-Pekka Polttila

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036
harri.taponen(a)hel.fi

Asuntolautakunta 21.01.2016 § 6

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Lausunto

Asuntolautakunta antoi AM-ohjelmaluonnoksesta 2016 seuraavan lausunnon:

Asuntotuotannon määrä

Ohjelman tuotantotavoite on asetettu 5 500 asuntoon. Ottaen huomioon väestönkasvun se on oikeansuuntainen mutta riittämätön. Lisäksi se on haasteellinen kaavoituksen ja tontinluovutuksen kannalta. Tavoitteen saavuttamiseen vaikuttaa myös suhdanneilanne, erityisesti

asuntojen kysyntä markkinoilla. On hyvä, että ohjelmassa painotetaan edelleen täydennysrakentamista olemassa oleville alueille ja sosiaalisen sekoittamisen periaatteita uusilla asuinalueilla.

Aravavuokra-asunnot

Aravavuokra-asuntojen osuus on nostettu 25 prosenttiin, kokonaisuudeksi tulee 1 375 asuntoa. Muutos on lähinnä kosmeettinen, koska aravatuotantona toteutetut opiskelija- ja nuorisoasunnot on nyt siirretty välimuodon asunnoista aravavuokra-asuntojen luokkaan, minne ne kuuluvatkin. Opiskelijoille ja nuorille on tavoitteena 300 asuntoa, joten muita aravavuokra-asuntoja tuotettaisiin 1 075. Ohjelmassa ei määritellä sitä kuinka suuri osuus näistä on erityisryhmille (kehitysvammaiset, vaikeavammaiset, vanhusväestö jne.) tarkoitettuja. Olisi tärkeää asettaa määrällinen tavoite tavallisille aravavuokra-asunnoille, koska tällä tarjonnalla on enemmän merkitystä asuntomarkkinoilla.

Valtion asuntopolitiikka tiukentaa aravaehtoja

Omakustannusvuokra

Valtioneuvoston asetuksen muutos vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta on hyväksytty 7.1.2016. Valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen vuokrissa ja käyttövastikkeissa perittävälle tuleviin korjauksiin varautumiselle asetetaan euromääräinen enimmäisraja ja omarahoitusosuuden koron enimmäismäärä alennetaan kahdeksasta prosentista neljään prosenttiin. Lisäksi lainanlyhennysten määrää uusissa korkotukilainoissa lisätään lainan alkuvuosina korkotukilainajärjestelmän houkuttelevuuden parantamiseksi. Asetusmuutoksella pyritään poistamaan eroja eri yhteisöjen omistamien valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen vuokra- ja käyttövastiketasoissa ja hillitsemään asumiskustannusten nousua. Omarahoituskoron enimmäismäärän vähentäminen on selkeä heikennys omistajalle.

Tulorajat

Hallitusohjelmassa esitetään, että "Ara-vuokra-asuntojen asukasvalintoja kehitetään paremman kohtaannon saavuttamiseksi liittämällä asukasvalinnan sosiaaliseen tarveharkintaan tulorajat. Asukkaan tulot tarkistetaan ara-vuokra-asuntoon muuton ja asunnon vaihdon yhteydessä sekä uusissa sopimuksissa viiden vuoden välein. Siirtymäaika asunnosta on kaksi vuotta. Ara-asuntojen asukasvalinnasta voidaan poiketa tapauksissa, joissa julkinen tuki ei johda epäterveeseen asukaskilpailuun yksityisten vuokra-asuntomarkkinoiden kanssa." Lisäksi hallitusohjelmassa linjataan toimeentulo- ja asumistukiasiakkaiden ja vaikeasti työllistyvien erityisestä suosimisesta asukasvalinnassa.

Tulorajojen palauttaminen valtion tukemien asuntojen asukasvalintaan ja toimeentulo- ja asumistukiasiakkaiden sekä vaikeasti työllistyvien erityinen suosiminen eivät edistä tavoitetta vuokratalojen monipuolisesta asukasrakenteesta ja sosiaalisesti tasapainoisista asuinalueista. Huono-osaisuuden keskittymisen kasvaminen aiheuttaa vakavan segregatiouhan aravavuokrataloihin ja aravavuokratalovaltaisille alueille, ja se vaikeuttaa aravakohteiden tuotantoa täydennysrakentamisalueilla. Vuokrataloalueiden slummiutuminen voi tapahtua hyvinkin nopeasti kun tulorajat tarkistetaan asunnonvaihtojen yhteydessä. Se aiheuttaa myös asumista epäsovivissa asunnoissa kun tarvittavasta vaihdosta pidättydytään.

Tulorajoja koskeva valtioneuvoston päätös on valmisteltu. Asia hyväksyttäneen tammikuussa, ja asetuksen muutos on tulossa voimaan 1.4.2016.

Uusi lyhyen korkotuen (10-vuotinen) tuotantomalli

Hallituksen asuntopoliittisen ohjelman mukaisesti on valmisteltu uutta lyhyen korkotuen mallia, jonka tavoitteena on houkuttaa uusia toimijoita mukaan vuokra-asuntotuotantoon. Uudessa mallissa on vähemmän sääntelyä kuin perinteisessä aravatuotannossa. Aika näyttää lähteekö uutta tuotantoa tällä mallilla liikkeelle. Joka tapauksessa kaupunki ratkaisee mallin käynnistymisen kaavoituksen ja tontinluovutuksen kautta. Mihin hallintamuotoon se sijoitetaan kaupungin asunto-ohjelmassa? Lakia tästä mallista ei ole vielä valmistunut.

Kaupungin intressit arava-asuntotuotannossa

Aravavuokra-asunnot ovat merkittävässä roolissa Helsingin asuntomarkkinoilla ja tarjoavat matalapalkka-alojen, lähinnä palvelusektorin, työntekijöille mahdollisuuden järjestää asumisensa kaupungissa, työpaikkojen läheisyydessä. Hallitusohjelman linjaukset ja järjestelmän muutokset tulevat nopeasti muuttamaan asukasrakenteen ja rajamaan asuntokannan käyttöä. Siksi Helsingin tulee pyrkiä voimakkaasti vaikuttamaan järjestelmän ehtoihin. Asuntolautakunta ja kaupunginhallitus ovat lausunnoillaan vastustaneet aravaehtojen tiukennuksia. Tätä asiaa kannattaa pitää esillä vielä MAL-neuvotteluissa yhteistyössä muiden seudun kuntien kanssa.

Jos valtion tukeman asuntotuotannon ehdot kiristyvät siten, että ne ovat haitallisia kaupungin oman asuntostrategian kannalta, kannattaa aravajärjestelmästä irtautumista harkita. Nykyisen hallituksen asuntopoliittiset linjaukset aravajärjestelmän ehtoihin eivät edistä metropoli-alueen kehittämistä, eivätkä ne tue kaupungin omia tärkeitä tavoitteita, hyvää asukasrakennetta, asuntokannan joustavaa käyttöä ja segregatiion torjuntaa.

Välimuodon asunnot

Välimuodon asuntoja tavoitellaan 1 925, joka vastaa 35 prosentin osuutta. Välimuodoiksi luetaan mm. Hitas- ja asumisoikeusasunnot. Välimuoto on hieman vaikeasti avautuva käsite, koska se sisältää sekä hinta- ja laatusäänneltyä vapaarahoitteista että valtion tukemaa asuntotuotantoa.

Hitas on rahoitusmuodoltaan vapaarahoitteista, joten tuotteen voisi sijoittaa myös osaksi vapaarahoitteista tuotantoa. Hitas-tuotannolle ei ole asetettu tontinluovutusta ohjaavaa määrällistä tavoitetta. Tuotantotavoitteen määrittely on perusteltua, koska tällä kohtuuhintaisella tuotannolla on hyvä kysyntä ja se mahdollistaa mm. lapsiperheiden asumisen kaupungissa.

Hitas-järjestelmän prosessissa on asuntotuotantoa nimikkeellä "hintakontrolloidut omistusasunnot". Hankkeet esitellään ja hyväksytään hitas-järjestelmässä, mutta jälkimarkkinoita ei säännellä, joten jälleennyntihinta on vapaa. Tämä tuote tulisi nimetä sitä paremmin kuvaavalla nimikkeellä "puoli-hitas". Puoli-hitaksen osuus tulisi myös määrittellä ohjelmassa.

Valtio tukee asumisoikeutta myöntämällä korkotukea tuotannon rahoitukseen. Asumisoikeusasunnoille ei ole asetettu määrällistä tavoitetta, jonka avulla myös tämän rahoitusmallin tuotantoa voitaisiin ohjata. Asumisoikeuden kysyntä on ollut Helsingissä korkealla tasolla. Siksi tuotantotavoitteen määrittely tälle mallille on perusteltua.

Välimalliin luetaan myös Aran tukemat, takauslainoin toteutettavat vuokra-asunnot ja korkotuella toteutettavat omaksi lunastettavat vuokra-asunnot. Näille Aran tuotteille ei ole viime aikoina ollut suurta tuotantoa.

Osaomistusasuntoja ei ole viime aikoina juurikaan tuotettu, tuotteen painoarvo on vähäinen.

Sääntelemättömät vuokra- ja omistusasunnot

Sääntelemättömälle tuotannolle on varattu 40 prosentin osuus, 2 200 asuntoa. Sääntelemättömässä tuotannossa on vaikea tietää asunnon loppukäytön hallintamuotoa, vuokraa vai omistusta. Sen vuoksi vapaarahoitteiselle vuokra-asuntotuotannolle ei ole järkevää asettaa erillistä määrätavoitetta.

Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauman ohjaaminen

Helsingin asuntotuotannon ohjauksessa luovuttiin vuonna 2012 koko tuotantoa koskevasta keskipinta-alatavoitteesta ja siirryttiin huoneistotyyppijakauman ohjausmalliin, jonka keskeinen tavoite on perheasun-

noiksi soveltuvien asuntojen määrän kasvu. Perheasunnolla tarkoitetaan vähintään kahden makuuhuoneen eli kolmen huoneen asuntoa. Vuodesta 2012 vuoteen 2014 on perheasuntojen osuus asuntotuotannosta kasvanut, mutta sillä ei ole ollut vaikutusta helsinkiläisten asumisväljyyteen, mikä on säilynyt noin 34 m²:nä henkilöä kohden. Helsingin asuntokannasta 59 prosenttia on pientasuntoja, yksiöitä ja kaksioita.

Lapsiperheiden asumismahdollisuuksia ja perheasuntojen tarjontaa on syytä aktiivisesti parantaa, jotta mahdollistetaan lapsiperheiden asuminen Helsingissä. Perheasuntokannan rakentamisen turvaamiseksi kaupunki sääntelee uudistuotannon huoneistotyyppijakaumaa. Sääntely on ulotettu koskemaan hitasomistusasuntoja ja sääntelemättömiä omistusasuntoja. Kerrostalotuotannossa Hitas-omistusasuntotuotantona toteutetaan perheasuntoina 50–60 prosenttia valmistuneista asunnoista ja sääntelemättömään omistusasuntotuotantoon luovutettavilla tonteilla 30–40 prosenttia valmistuneista asunnoista. Sääntely ei koske vuokra- eikä asumisoikeusasuntoja.

Yksityisellä sektorilla rakennetaan paljon pieniä vuokra-asuntoja. Asuntomarkkinoilla, vapaarahoitteisessa ja nuorille aikuisille suunnatussa vuokra-asuntotuotannossa, on tuotettu runsaasti pientasuntoja, koska niillä on hyvä kysyntä ja liiketoiminta on taloudellisesti kannattavaa. Pientasuntoja tuotetaan varmaankin riittävästi, eikä niiden tuotantoa tarvitse erityisesti edistää.

Perheasuntojen tuotannon ohjaus on perusteltua ja toteumaa on syytä seurata tarkasti. Asunto-ohjelman seurannan ja raportoinnin avulla saadaan selville nyt noudatetun sääntelyn kautta tuotettujen perheasuntojen määrä.

Hissiprojekti vanhan asuntokannan kehittämisessä

Helsingin väestön ikääntyessä tarvitaan lisää hissejä vanhaan asuntokantaan. Hissien rakentamista edistetään hissiprojektilla. Kaupungin hissiasiamies neuvoo jälkiasennushissien suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä. Asunto-osasto käsittelee ja hyväksyy kaupungin hissivastukset, joilla rahoitetaan 10 prosenttia jälkiasennetun hissien kustannuksista silloin kun valtio on myöntänyt 50 prosentin avustuksen. Vuonna 2015 hissivastuksilla valmistui 66 hissiä. Kaupungin osuus avustuksista oli vajaat 1,5 miljoonaa euroa.

Olisi tarkoituksenmukaista, että hissiprojektin hallinnointi keskitettäisiin asunto-osastolle, jolloin myös kaupungin hissiasiamies työskentelisi asunto-osastolla. Näin hissivastusta voitaisiin markkinoida ja toimeenpanna yhdessä toimipisteessä. Sillä tavalla avustuksen tarve voidaan nykyistä paremmin ennustaa.

Turvapaikanhakijoiden ja muun kielisen väestön vaikutukset asuntomarkkinoilla

Helsingissä asui vuoden 2015 alussa 83 549 vieraskielistä eli muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvaa henkilöä. Vieraskielisten osuus Helsingin väestöstä on 13,5 prosenttia. Yli 60 prosenttia kaupungin väestönkasvusta vuonna 2014 tuli vieraskielisistä. Helsingissä asuu useampi kuin joka neljäs Suomen vieraskielisistä, ja itäisessä suurpiirissä useampi kuin joka neljäs Helsingin vieraskielisistä. Suurimmat vieraskielisten ryhmät puhuvat äidinkielenään venäjää, viroa, somalia tai englantia.

Helsingin väestönkasvu perustuu siis suurelta osin vieraskielisten asukkaiden määrän kasvuun, jota tulevat voimistamaan syksyn 2015 pakolaiskriisin myötä Suomeen saapuneet turvapaikanhakijat.

Viime vuonna turvapaikanhakijoita tuli noin kymmenkertainen määrä aikaisempiin vuosiin verrattuna. Ilmiö saattaa jäädä pysyväksi ja tulevaisuudessa se on syytä huomioida asuntopolitiikassa ja muussa suunnittelussa. Asuntomarkkinoilla turvapaikanhakijat näkyvät vasta viipeellä, noin kuudesta yhdeksään kuukauden kuluttua maahan saapumisesta, mikä on turvapaikkahakemuksen käsittelyn arvioitu kesto. Oleskeluluvan saaneet ovat vapaita muuttamaan Suomessa haluamalleen paikkakunnalle. Ennusteiden mukaan tänä vuonna noin 3000 oleskeluluvan saanutta hakeutuu Helsinkiin, mikä tulee aiheuttamaan kysyntäpiikin vuokra-asuntomarkkinoilla. Kaupungin vuokra-asuntoa voi hakea, kun on saanut vähintään vuoden pituisen oleskeluluvan. Kun edullisia vuokra-asuntoja ei ole riittävästi tarjolla, asuntoja tullaan hakemaan myös vapailta markkinoilta. Asuntojen puute saattaa johtaa kriisimajoituksen rajuun kasvuun.

Sote-uudistuksen vaikutukset

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutos tulee Helsingissä vaikuttamaan erityisryhmien käytössä oleviin asuntoihin sekä sosiaali- ja terveystieteiden palvelussuhdeasuntoihin. Esitetyssä uudistuksessa sosiaali- ja terveystieteiden järjestämisvastuu siirtyy kunnilta itsehallintoalueille.

Tällä hetkellä sosiaali- ja terveystieteiden vastaa Helsingissä helsinkiläisten erityisryhmien asumisen ja palveluiden järjestämisestä. Osan erityisryhmien asunnoista omistaa Helsingin kaupunki ja osa hankitaan ostopalveluina yksityisiltä toimijoilta. On oletettavissa, että sosiaali- ja terveystieteiden käyttämät ja välivuokraamat asunnot ja asumispalveluyksiköt eivät siirry sellaisenaan uudelle sote-organisaatiolle, vaan jäävät kaupungin omistukseen ja hallinnoitavaksi.

08.05.2019

Ärende/6

Sosiaali- ja terveystalviraatolla on lisäksi käytössään kaupungin omistamia palvelussuhdeasuntoja, jotka on vuokrattu sosiaali- ja terveystalviraaon henkilökunnalle. Palvelurakennemuudistuksen jälkeen palvelussuhdeasuntoja tarvitaan vähemmän omalle henkilökunnalle. Toisaalta henkilökunta, jonka työsuhde siirtyy itsehallintoalueille, tarvitsee edelleen asuntoja.

Itsehallintoalueille siirtyvät tehtävät

Ympäristöministeriö on esittänyt eräitä asumiseen liittyviä tehtäviä siirrettäväksi itsehallintoalueille. Näitä ovat rakennusvalvontatoimi, erityisryhmille tarkoitettujen asuntohankkeiden puoltaminen (esim. huonokuntoiset vanhuksat, vammaiset sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutajat), kuntien alueidenkäytön suunnittelu ja edistäminen. Sote-uudistus ja itsehallintoalueet tulevat aiheuttamaan muutoksia, joihin täytyy varautua ja valmistautua lähitulevaisuudessa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Marjo Tapana, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 34222
marjo.tapana(a)hel.fi
Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi